

I. J E R E M E J E V

PUNAKAARTILAISET LENININ VIERAANA SMOLNASSA

Työskentelin vuonna 1917 Pietarissa Putilovin tehtaalla (nykyään Kirovin tehdas) ja kuuluiin tehtaamme Punakaartin osastoon.

Lokakuun vallankumouksen aattona Punakaartin päällystö lähetti meidän putilovilaisen konekivääriosastomme Smolnaan. Siellä joutuimme omin silmin näkemään ja osallistumaan suuriin historiallisiin tapahtumiin.

Smolnan porteilla ja pihassa oli jo paljon punakaartilaisia, sekä vallankumouksellisia sotamiehiä ja matruuseja. Siinä annettiin meillekin käsky tulla alas autosta ja käydä vartiopaikkoihin. Asetimme konekiväärit paikoilleen ja naamioituamme ne menimme sisälle Smolnaan ja sijoituimme toisessa kerroksessa pienehköön huoneeseen, jossa oli jo joitakin punakaartilaisia muista piireistä. Huoneessa ei ollut minkäänlaista kalustoa paitsi seinällä riippuvaa puhelinta. Muista piireistä saapuneet päivystysvuorosta vapaat punakaartilaiset järjestäytyivät levolle paljaalle permannelle kiväärit kädessä kukin parhaansa mukaan.

Smolnaan saapui silloin joka taholta II Yleisvenäläisen Neuvostojen edustajakokouksen edustajia. Rintamalta saapuneiden edustajain, sotilaiden keskuudessa vallitsi korkea vallankumouksellinen mieliala. Kaikki he kirosivat sotaa ja vaativat rauhaa. Heitä varten ei ollut varattu mitään yösijaa, ja he sijoittuivat meidän kanssamme samoihin huoneisiin ja suoraan lattialle. Jaoimme heille kotoa tuotuja eväitämme ja neuvoimme tien ruokalaan.

Toisena päivänä annettiin tehtäväksemme konekiväärien luona päivystämisen lisäksi tarkastaa Smolnaan tulevilta pääsylvat.

Lokakuun 25 (marraskuun 7) päivän aattona Smolna oli täpö täynnä väkeä: edustajakokouksen edustajia, punakaartilaisia, vallankumouksellisia sotilaita ja merimiehiä; se humisi kuin mahtava mehiläispesä.

Lokakuun 25 (marraskuun 7) päivän vastaisena yönä Smolnaan saapui Vladimir Iljitš Lenin. Hän sijoittui pienehköön huoneeseen toisessa kerroksessa. Meidän putilovilaisten konekivääriosastomme osalle lankesi suuri kunnia: vallankumouksen suuren johtajan suojeleminen uskottiin meidän tehtäväksemme.

Tilanne Smolnassa oli silloin hyvin kuumeinen. Menševikit ja eserrät levittivät mitä mahdottomimpia provokatorisia huhuja tarkoituksella demoralisoida punakaartilaisia ja vallankumouksellisia sotilaita. Meitä yriteltiin pelotella vakuuttamalla, että Kerenski lähettää 50 yrjönristiritaripataljoonaa ja 40 upseeripataljoonaa Smolnaa nujertamaan. Mutta punakaartilaiset eivät olleet hätähousoja. Bolševikkien puolue karkaisi meitä vallankumouksellisessa taistelussa, ja me olimme aina valmiit ottamaan ase kädessä vastaan porvariston hyökkäyksen. Smolna oli valmistautunut pistimin, konekivääreihin ja tykeihin.

Lokakuun 25 (marraskuun 7) päivänä pidettiin Juhlasalissa Pietarin Neuvoston istunto. Kuului hälinää. Ja kun emme tienneet, mistä on kysymys, tempasimme kiväärimme ja juoksimme käytävään. Mutta hälytys oli turha: siellä istunnossa olijat tervehtivät riemuissaan puhujakorokkeelle ilmestynyttä Vladimir Iljitš Leniniä.

Me onnistuimme myös kuulemaan osan hänen puheestaan — välttämättömyydestä siirtää kaiken vallan työläisten ja talonpoikain käsiin, Neuvostojen vallasta. Tätä historiallista puhetta emme saaneet kuunnella loppuun saakka, sillä meidät kutsuttiin taistelupaikoillemme.

Lokakuun 25 (marraskuun 7) päivään mennessä olivat kokoontuneet kaikki Neuvostojen II edustajakokouksen edustajat. Kohta edustajakokouksen alkamisen jälkeen käytävältä alkoi kuulua melua ja hälinää. Me, jotka olimme istuntosalin lähellä, tartuimme kivääreihin ja riensimme käytävään. Osoittautui, että menševikkien ja porvariston muiden kätyrien sakkii oli nostonut melun edustajakokouksessa, mutta kohdattuaan edustajien yksimielisen vastarinnan sen oli ollut pakko hiljetä. Nyt nuo vastavallankumouksen asiamiehet poistuivat salista kiroillen ja sadattellen. Koko istuntosali saattoi heitä vihaisin huudahduksin: „Ulos täältä! Alas petturit!”

Lokakuun vallankumouksen esikuntaan saapui lakkaamatta tiedotuksia: sellainen ja sellainen tehdas oli lähettänyt Talvipalatsin valtaukseseen niin ja niin paljon aseistettuja punakaartilaisia; risteilijä „Aurora” on ampunut yhteislaukauksen Talvipalatsia kohti; Talvipalatsi on vallattu; Väliaikainen hallitus on vangittu...

Sinä historiallisena yönä ei Smolnassa nukkunut kukaan. Vasta aamun koittaessa siellä syntyi hiljaisuus.

Lokakuun 26 (marraskuun 8) päivänä Smolnan vartioston päivystäjä herätti minut kello 11 aikaan ja sanoi, että Vladimir Iljitš kutsuu minua tekemään selostusta. Minä en jaksanut millään uskoa sitä, vaan luulin, että päivystäjä tekee minusta pilaa. Mutta hän sanoi:

— Sinähän eilen olit illalla ja koko yön yhteydessä Narvan piirin kanssa. Siis mene ja selosta...

Kun pääsin varmuuteen, ettei päivystäjä laske leikkiä, niin tulin tavattoman levottomaksi: osaankohan kertoa kaiken, minkä tiedän.

Pohdin asiaa ja lopulta päätin: teen selostuksen asemasta raportin — opettelen sen ulkoa ja sitten luen. Ja heti aloinkin muistella sitä ulkoa. Sitteen, kun minusta alkoi näyttää, että olin oppinut raporttini, lähdin Leninin luo. Hänen huoneensa ovella seisoivat vartiosta meidän punakaartilaisia, he olivat tietoisia kutsusta ja päästivät minut heti sisään.

Minun tullessani huoneeseen Lenin istui pienehkön pöydän ääressä ja kirjoitti jotain. Sisääntuloani hän ei huomannut. Menin pöydän luo, otin kunnia-asennon kopauttaen kantapäät yhteen. Lenin kuuli kantapäiden kopauksen, kohotti päätään ja loi katseensa minuun. Olin jo aloittamaisillani ulkoaopitun raporttini, kun Vladimir Iljitš, nähdessään, että seison yhä asennossa käsi hatunlipassa, ponnahti tuoliltaan ylös ja käsillään torjuen sanoi:

— Mitä te nyt, antakaa olla! Istukaa ja kertokaa.

Kun Lenin kehotti minua istuutumaan tuolille vastapäätä, niin edeltäkäsini valmistamani raportti haihtui kokonaan päästäni. Aloin tavalliseen tapaan kertoa Leninille putilovilaisten työläisten mielialoista ja kaikesta, mitä olin nähnyt ja kuullut. Lenin kuunteli ja jatkoi kirjoittamistaan. Luulin, että häiritsen häntä, ja vaikeinin. Iljitš kohotti päätään ja sanoi:

— Jatkakaa, jatkakaa, minä kuuntelen.

Kerroin työläisten mielialoista ja heidän suhtautumisestaan Neuvostovaltaan. V. I. Lenin teki minulle kysymyksiä. Muistan tällaisen kysymyksen: „Entä naiset, ovatko he tyytyväisiä Neuvostovaltaan?”

Myöhemmin sain kuulla, että V. I. Lenin oli kutsunut luokseen yhdysmiehiksi lähetettyjä punakaartilaisia muistakin piireistä ja kysellyt heiltä työläisten mielialoja ja tarpeita.

Silloisia tapahtumia en voi unohtaa koskaan! Olen koko ikäni muistava, miten Neuvostovallan ensimmäisinä päivinä Smolnassa kerroin suurelle Leninille Putilovin tehtaan työläisten elämästä ja mielialoista.

